

Ovih dana izlazi knjiga supriredivača Blanke Matković i Stjepana Štimca te suradnika Magdalene Vuković i Ivana Andabaka pod naslovom 'VRGORSKA KRAJINA, MAKARSKO PRIMORJE I NERETVANSKI KRAJ U DOKUMENTIMA OZNE, UDBE I NARODNE MILICIJE (1944. - 1965.), LIKVIDACIJE I PROGONI'. Prvi put objavljaju se originalna izvješća Ozne, Udbe, Narodne milicije, Komunističke partije i narodnih odbora o masovnim pogubljenjima stanovništva bez ikakvih kriterija, čak i za zabavu

KNJIGA O MASOVNIM PARTIZANSKIM ZLOČINIMA NAD HRVATIMA VRGORCA, MAKARSKE I NERETVANSKOGA KRAJA

E k s k l u z i v n o

Partizanski dokumenti koji ruše komunističke mitove:

„Partizanska vojska u samo jednome danu je u Vrgorcu strijeljala 56 osoba, bez presude i bez krivnje, od toga 17 žena, a Francetićeva Crna legija je prošla bez ikakva nasilja, izvadila je čak i kruh iz peći da ne izgori, ali ni jedan *hljeb* nije uzela...“

Piše: STJEPAN ŠTIMAC

Recimo da vas istinski zanima povijest Drugoga svjetskog rata. Recimo da želite znati što se stvarno događalo i da vas ne zanimaju ispraznice. Hoćete li se obratiti likovima poput Jakovine, Klasića, Pupovca, Pusića, Žutića, Jovića, Pejina, Štrbca, Linte..., likovima koji, prema vlastitim afinitetima, zastupaju jugoslavensku nacionalističku ili naciističku i/ili velikosrpsku naciističku historiografiju, ili želite istinu ma kakva ona bila?

U Hrvatskoj i na cijelome Balkanu službeno postoji samo jedna povijest i samo jedna *istina*, *istina* koju su napisali 'pobjednici' koji nikad nikoga nisu pobijedili dok nisu došle dvije velike sile i koji su kao istinu pisali samo ono što se plastično uklapalo pod definiciju antifašizma, dok pravu istinu mi Hrvati čitamo u knjigama poput Hude jame, Kočevskog Roga, Kevine jame, Rakova Potoka i općenito, u tisućama knjiga dijnjem bivše tamnica naroda, enciklopedije pod nazivom "Križni put".

Istina o Hrvatima pisana je, s jedne strane, perom komunističkih i velikosrpskih historičara. To je ona *istina* koju nemate

potrebe čitati jer gotovo u potpunosti ne odgovara onoj istinskoj povijesti ispisanoj krvlju nevinog hrvatskoga naroda (i ne samo hrvatskoga) pobijenoga i prinešenoga kao žrtvu projektu unitarističke i nacističke Jugoslavije koja je, prema svom uzoru, funkcionalna na identičnim parolama - 'Ein Volk, ein Reich, ein Führer'. Tko to može osporiti?

Postoji i treća pisana povijest. To je arhivska građa NDH, no do te povijesti ne možemo doprijeti jer je Srbija zatvorila sve, čak i za rad u tamošnjim arhivima, a prema pisanju me-

naslovom 'VRGORSKA KRAJINA, MAKARSKO PRIMORJE I NERETVANSKI KRAJ U DOKUMENTIMA OZNE, UDBE I NARODNE MILICIJE (1944. - 1965.), LIKVIDACIJE I PROGONI' objaviti Hrvatska družba povjesničara 'Dr. Rudolf Horvat' sredinom travnja priređena je na temelju ove četvrtne pisane povijesti i još jedno je svjedočanstvo o lažnoj propisanoj povijesti tzv. antifašizma i tzv. narodno-oslobodilačke borbe. Ako u definiciju antifašizma ikad uđe i to da je masovno klanje nevinoga hrvatskog naroda antifašizam, onda

SPISAK POGINULIH USTAŠA

- 1 Dež Ivana sin Simuna iz Vida
- 2 Suton Vijo sin Petra iz Vida
- 3 Kešina Đariša, pok. Ivana iz Vida
- 4 Suton Jozo pok. Mate iz Vida
- 5 Kešina Špiro pok. Đariša iz Vida

Lica koja su streljana:

1. Roje Ivo iz Vrgorca
2. Čebrić Duje iz Metković
3. Milas Ivica iz Metković
4. Repčić Mito iz Metković
5. Milas Ivica iz Capljine na sektoru Metkovića 19. nov. 1946.g./.
6. Dragović Ivo iz Desana
7. Vujić Stjepan Antun iz

dija, ovih dana, ne pada im na pamet vratiti arhivsku građu ili dopustiti proučavanje iste. Razlozi za takve odluke su jasni; materijali arhivske građe ne odgovaraju propisanim istinama i ne smiju izaći u javnost. Naime, ne postoji nitko toliko glup tko će povjerovati kako Srbija ne dopušta pristup arhivskoj građi bojeći se da ne našteti NDH.

Postoji i četvrta, pisana, povijest, to je povijest pisana pod klasifikacijama 'Povjerljivo' i 'Strogo povjerljivo'. Tu povijest pisali su komesari OZNE, UDBE i ostalih partizanskih, a kasnije i ostalih jugoslavenskih službi. Ta povijest ostala je zaključana u najmračnijim komorama arhiva pod strogim nadzrom i tek od kraja devedesetih godina prošlog stoljeća ta građa je 'dijelom' dostupna javnosti. Ta građa uopće ne odgovara onoj propisanoj povijesti i dijelom je čak jasno i dokumentirano opovrgava, dok sav ostali materijal svjedoči sam za sebe o namjerama i o prirodi tzv. narodnooslobodilačkih jedinica pod jednim vodom.

Knjiga supriredača Blanke Matković i Stjepana Štimca te suradnika Magdalene Vuković i Ivana Andabaka koju će pod

če drugovi smjeti ove pokolje opravdavati pravednom antifašističkom borbom, do tada bi im bilo najpametnije da šute.

U ovoj knjizi pronaći ćete brojna originalna izyešća Ozne, Udbe, Narodne milicije, Komunističke partije i narodnih odbora o masovnim pogubljenjima stanovništva bez ikakvih kriterija, čak i za zabavu, o čemu također u knjizi postoje svjedočanstva onih normalnijih drugova koji donekle shvaćaju prirodu zla. Manji dio dokumenata odnosi se na prostor Imotske krajine pa stoga ova zbirka dokumenata predstavlja nastavak našega pretvodnog izdanja 'Imotska krajina u dokumentima Ozne, Udbe i Narodne milicije (1944.-1962.), Likvidacije i progoni' koje je HDP 'Dr. Rudolf Horvat' objavila u listopadu 2017. godine.

Neki od primjera iz knjige su sljedeći:

'PREDMET: Spisak lica koja su streljana od N.O.V. Bez Vojnog Suda.'

'Hrštić Joka žena Ivana iz Vrgorca, streljana dana 15/VI. 1942 godine u Vrgorcu. Bila špijunka i radila protiv N.O.P.'

'Hrštić Fila žena Ante iz Vrgorca, streljana dana 15/VI. 1942 godine, kao špijunka.'

Od 56 osoba strijeljanih u Vrgorcu bez suđenja 17 je žena, dok samo za dvije osobe ne стоји da su špijuni. Svatko za koga se nije imalo što napisati, a htjelo ubiti, označen je kao špijun. To je bila špranca po kojoj se ubijalo kako se htjelo. Likvidirani su, kako piše u popisima, kratkim postupkom, a presuda je izrečena kasnije

Martinac Iva žena Petra iz Vrgorca, streljana dana 15/VI, 1942 godine u Vrgorcu, zato što je bila aktivni suradnik svoga muža i služila je neprijatelju, kao špijunka.'

Ili

'Divić Ane ž. Luka Drvenik Udata (2 djece)

Bila je špijunka brbljala svašta proti partizana.'

'Urlić Kate klevetala je partizane održavala je veze sa ustasima. Bila je špijunka i time se ogriješila o N.O.P.'

'Popis osoba s vrgoračkog područja koje su likvidirane ti-

žrtava unaprijed pripremljen. Kirigin navodi da 'Bogdan nije bio zadovoljan time što je u Vrgorcu učinjeno. Rekao je da su Zvonko Raos, on i još neki drugovi izrazili negodovanje kada su vidjeli listu onih koji su bili predloženi za strijeljanje. Kad sam video tu listu, kazao je Bogdan, energično sam protestirao i tvrdio da je nemoguće da Pavelić u Vrgorcu ima 30 špijuna. Odgovoren mi je bilo da ih ima još i više, a da ja ne znam vrgorske prilike i da je najbolje da se bavim svojim poslovima. Kada je stigao u Vrgorac, pošto je bio oslobođen, Bogdan

S P I S A K P O C I N U L I H D O M O D R A N A

1. Marušić Peter pok. Marka
2. Marušić Ivan pok. Ante
3. Marušić Ilijan sin Martina
4. Volarević Jubo sin Jure
5. Volarević Toma sin Martina
6. Volarević Ante sin Jure
7. Marušić Ljubo sin Ante
8. Marušić Jure sin Ante
9. Kešina Stanko pok. Đuriša
10. Lukovac Mate pok. Ivana
11. Markota ure, sin Ljije
12. Sutor, ozo. pok. Mate

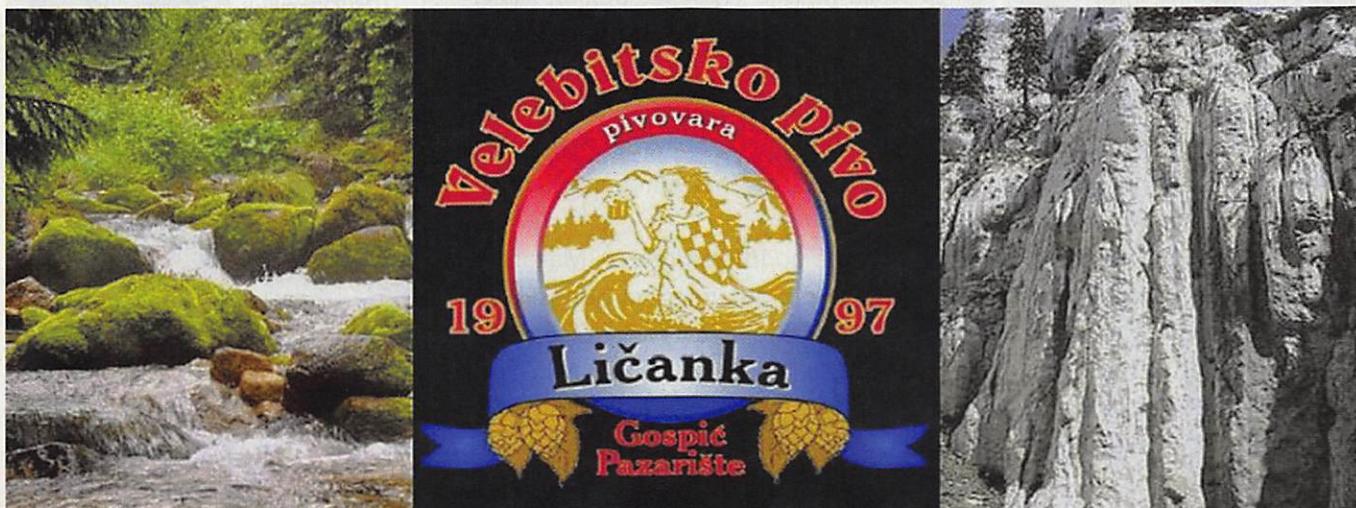
jekom rata

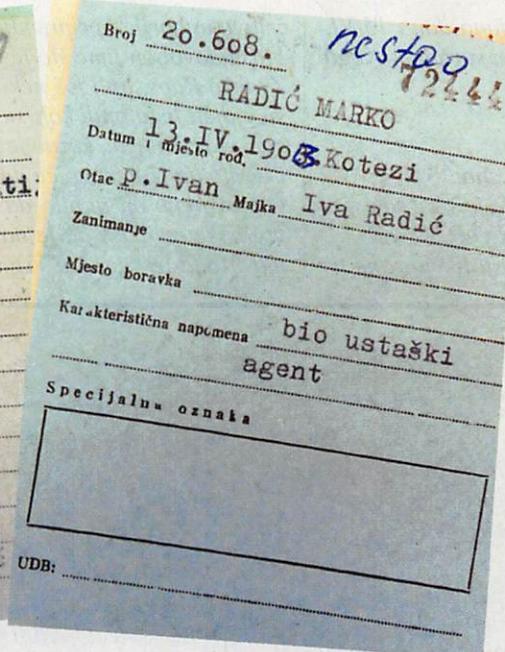
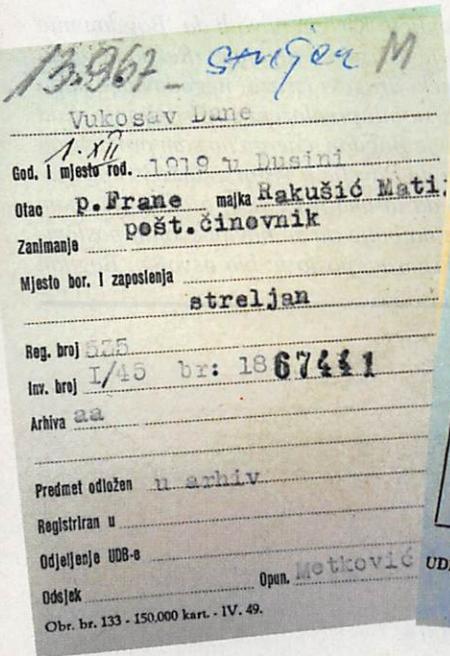
Predmet: Spisak lica, koja su streljana bez osude vojnog suda, od početka N.O.P.'

Od 56 osoba strijeljanih bez suđenja 17 je žena, dok samo za dvije osobe ne stoji da su špijuni. O tim pokoljima tisuća i tisuća osoba na temelju jednostavnne usmene optužbe da su špijuni govori izvješće Josipa Kirigina: 'Svjedočanstvo Josipa Kirigina o razgovoru s Bogdanom Viskićem potvrđuje da je popis

je bio da se lista povećala za još 30 osoba, pa je ponovo intervenirao i to nekoliko puta, apelirao na svijest i razum, ali ništa nije koristilo. Dobio sam, rekao je, odgovor: - Bolesna tolstojevština!'

Dakle, svatko za koga se nije imalo što napisati, a htjelo ubiti, označen je kao špijun, usput se svima dodavalо u opisu da je špijun. To je bila špranca po kojoj se ubijalo kako se htjelo, a to je shvatio i B. Viskić, kako gore vidimo.

U knjizi ćete u Spisku špijuna i neprijatelja 'Narodnooslobodilačke borbe' pronaći i ovu napomenu: 'Ekonomski kazne zaslužuju 90% stanovnika, a što ćemo napraviti kad upadnemo u Rogotin.'

Prema odluci Partije pohapšeno je i streljano 36 lica, među kojima je bilo desetak i takovih koji se nisu ogriješili

Vojnska kojoj je neprijatelj 90 posto stanovništva - oslobođa ili okupira?

U knjizi ćete pronaći brojna svjedočanstva poput ovog: 'UPRAVI DRŽAVNE BEZBJEDNOSTI UDB-a za Oblast Dalmacije Split'

Blanka Matković, Stjepan Štimac (prir.)

VRGORSKA KRAJINA, MAKARSKO PRIMORJE I NERETVANSKI KRAJ U DOKUMENTIMA OZNE, UDBE I NARODNE MILICIJE (1944. - 1965.), LIKVIDACIJE I PROGONI

Dokumenti objavljeni u knjizi prikupljeni su između 2006. i 2011. uglavnom u fondu Sekretarijata za unutrašnje poslove (SUP) za Dalmaciju i u fondu Službe državne sigurnosti (SDS) RSUP-a SRH i većina nikada ranije nije objavljena. Okosnicu zbirke čine elaborati Narodne milicije, UDB-e i mjesnih narodnih odbora nastali u drugoj polovici 1940-ih i tijekom 1950-ih godina 20. stoljeća, i to za svako naselje Vrgorske krajine, Makarskog primorja i neretvanskog kraja zasebno. U drugom dijelu zbirke nalaze se izvješća OZN-e, UDB-e, Komunističke partije i narodnih odbora te razni popisi, veoma često bez datuma i pečata zbog čega ih je nemoguće precizno datirati i zaključiti tko ih je točno sastavlja. Ti dokumenti uključuju popise likvidiranih, osuđenih, nestalih, zatočenih, 'narodnih neprijatelja', 'ratnih zločinaca' i emigranata.

Iako se ova zbirka dokumenata odnosi na područje Vrgorca, Makarske i Metkovića, potrebno je spomenuti da se dio dokumenata odnosi i na prostor Imotskog zbog čega je ova knjiga svojevrsni nastavak našeg prethodnog izdanja 'Imotska krajina u dokumentima Ozne, Udbe i Narodne milicije (1944. - 1957.), Likvidacije i progoni'.

Knjigu možete naručiti putem Hrvatskoga tjednika na broj telefona 023/305-277

Cijena knjige iznosi 350 kuna

‘...Nad nekima, koji su likvidirani kratkim postupkom, a što možete vidjeti iz samih spiskova, izrečena je kasnije presuda no što su ovi likvidirani. Takova lica nalaze se u spisku ‘Likvidirani kratkim postupkom’ pod rednim brojem 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, i 17, dok istodobno su zavedeni i u ‘spisak osudjenih’ i pod rednim brojevima 56, 57, 62, 53, 40, 46, i 36, jer je naknadno donešena presuda...’

Ubijalo se okrutno i zbog osnivanja mjesnih organizacija HSS-a: ‘Elaborat mesta Igrane

Lulić Dane bio je likvidiran od partizana po dolasku u Igrane jer je počeo mnogo da neprijateljski djeluje i narod prozivlje da podju u ustaše i dase bore protiv partizana, sa njime skupa je likvidiran tj. ubijen i fratar koji se nalazio na službi u Igranima

Fra Andrija Bentić koji je bio HSSovac, a kasnije prilikom oformljenja NDH isti je počeo na stvaranju mjesne organizacije HSS-a u mjestu Igranim sa Lulić Danom, i tada je prijetila opasnost i bili su obojica ubijeni od partizana u Igranima.’

Pronaći ćete i naredbe (zapovijedi) ovog tipa: ‘Kotarski komitet KP Hrvatske za Makarsku izvješće Općinski komitet KP Hrvatske za Gradac, da je potrebno “da se naprave Crne knjige”

Te Crne knjige pišu partizani, a ne ustaše, da ne bude zabune.

Nakon partizanskoga pokolja u Vrgorcu partizan Stanko Borovac upućuje Kotarskom komitetu KPH izjavu u kojoj kaže sljedeće: ‘Naime, nisam se složio za ubijstvo masovno žrtava obitelji organizatora ustaškog pokreta, kad su već glavni organizatori i njihove vodje pobegli. Ostale su njihove žene, sestre i sl. Isto tako koliko sam mogao zapaziti spomenutog dana sami utisak u narodu Vrgorca, da je bio očajan. Nisu plakali i strahovali samo obitelji i svojta /rodbina/ ubijenih, plakale su žene, djeca, stariji ljudi u cijelom Vrgorcu za većinom njih, tim više što su se u tim prvim danima dolaska partizana, nadali da će partizani donijeti i svoj pravi sud za one krivce, a baš za one koji su već izbjegli. Ovi ubijeni su se tada smatrali pravednim... Naravno, ovi koji su to izvršili pravdaju to na različite načine... a meni osvećuju nazivajući me nazivaju oportunistom, slabicem, popustljivcem i sl...’

...Nadalje prema odluci Partije pohapšeno je tom prigodom i streljano 36 lica iz mjesta, medju kojima je bilo desetak i takovih koji se nisu ogriješili tako da ih je trebalo osuditi na smrt...’

Cijelu izjavu možete pročitati u knjizi, ovdje samo izvadci.

Nadalje, u knjizi možete pronaći svjedočanstvo o prolasku Crne legije kroz Vrgorac do Gradca u kojem se tvrdi sljedeće:

...Istina je da je naša četa izbjegavala sukob s nadmoćnjim snagama Crne legije, ali ni Francetić nije htio borbu. Namjera im nije bila da se sudare s partizanima, čak su izbjegli borbu kad ih je napala jedna desetina partizana na vrhu Rilića. Kad su se približili Grnčeniku, narod i partizani su se na brzinu sklonili. Ostala je puna peć kruha. Nakon povratka našli su kruh izvađen iz peći. Ni jedan hljeb nije nedostajao. Da ga legionari nisu izvadili, kruh bi bio izgorio. Na odlasku iz Graca, cestom preko Baćine u pravcu Metkovića, ostavljali su uz rub ceste neraspakivane kutije metaka...

U Hrvatskoj postoji samo jedna povijest i samo jedna istina, istina koju su napisali ‘pobjednici’ koji nikad nikoga nisu pobijedili dok nisu došle dvije velike sile, dok pravu istinu mi Hrvati čitamo u knjigama poput Hude jame, Kočevskoga Roga, Kevine jame, Rakova Potoka i općenito, u tisućama knjiga diljem bivše tamnice naroda, enciklopedije pod nazivom ‘Križni put’

...Na Solinama, gdje su zakazali zbor, okupilo se nešto naroda. Govore su održali Guberina, Šimić i Francetić. Govorili su o Nezavisnoj Državi Hrvatskoj i potrebi da svi Hrvati budu složni...

...Isticali su da oni shvaćaju zašto smo se mi u Dalmaciji latili oružja, aludirajući na Talijane. Uvjeravali su da će se sve dobro završiti za Hrvatsku ako Hrvati budu složni i strpljivi. Na kraju su odredili grupu članova partizanskih obitelji i drugih mještana i naredili da odu u Baćinu i uspostave kontakt s partizanima i da im sve to prenesu s prijedlogom da se svi vrate doma i nastave miran život, a da im oni garantiraju slobodu i sigurnost....

...Za sve vrijeme boravka u Gracu legionari nisu primjenjivali silu, nisu zlostavljali ni pljačkali...

Tekst u cijelosti pročitajte u knjizi.

Ova knjiga jest revizija propisane tzv. antifašističke jugoslavenske povijesti, ali revizija prema znanstvenim kriterijima, intrigantna i utemeljena samo i jedino na dokumentaciji onih koji stoje na braniku toboljnog antifašizma. Antifašizma od kojeg ne ostaje ništa kad se suoči sa samim sobom, u ovom slučaju sa svojom dokumentacijom. Pa, ako netko ima pritužbi neka ih iznese pred one koji zastupaju i danas tu vrstu antifašizma i neka ih pitaju zašto strogo povjerljivi dokumenti nisu dio poznatih propisanih istina, nego su ih desetljećima krili kao zmija noge? Još bolje, valjalo bi nasljednicima tzv. antifašizma, a i nekim živućim samoreklamiranim antifašistima postaviti pitanje jesu li svjesni da će im povijest, kad već ne će pravosuđe, suditi prema djeлим, a ne ispraznicama?

Stjepan Štimac član je Hrvatske družbe povjesničara ‘Dr. Rudolf Horvat’ i suprirednik knjige ‘Vrgorska krajina, Makarsko primorje i neretvanski kraj u dokumentima Ozne, Udbe i Narodne milicije (1944.-1965.), Likvidacije i progoni’